

„Telefon ceresc“ – performanță teatrală a liceenilor din Sf. Gheorghe

Laureată a Concursului de Creație a Liceenilor, LICART, ediția 2006 (Festival Național patronat de Ministerul Educației și Cercetării), trupa „Ecou“ a Colegiului Național „Mihai Viteazu“ din Sf. Gheorghe a fost prezentă pe scena Sălii ARCUB din Capitală, cu spectacolul „Telefon ceresc“. Trupa are o frumoasă carte de vizită: Marele Premiu la Festivalul Național de Arte pentru Liceeni, 2003, pentru spectacolul „Începem“, după comediiile și „Momentele“ lui Caragiale; Marele Premiu, la același Festival, cu spectacolele „Nunta“, după Cehov, și „Romeo și Julieta?“, după Shakespeare. Piesa „Telefon ceresc“ - spectacol de teatru-miscare - este o adaptare după „Noaptea“, de Elie Wiesel, și „Fără destin“, de Kertész Imre.

Cum te poți apropia de istoria Holocaustului? Cum poți exprima, trăind cu intensitate tragedia altor adolescenți, aidoma cu tine, a căror viață a fost frântă atât de cumplite? Iată provocările care au stat în fața coordonatorilor spectacolului, actorul-regizor Florin Vidamski și actrița-coregraf Fatma Mohamed, nu mai puțin - în fața interpreților: cei 16 adolescenți ai liceului din Sfântu Gheorghe. Totul a fost conceput prin imagine: ghetuțe pe scena goală; într-un colț - un maldăr de valize. Tinerii sunt ceată, sunt fum și „telefonul“ de la care ne vorbesc se află în Cer. Ne vorbesc despre ultimele lor zile: ghetoul, înmugurirea primei iubiri, trenurile transportându-i spre Auschwitz, selecția la rampa de sosire în lagăr, despre ce s-a întâmplat în camerele de gazare. Sunt puține cuvinte, repetate obsesiv. În rest - totul este forță de expresivitate a gesturilor. O performanță teatrală, coregrafică competitivă cu spectacolele multor trupe de profesioniști. În pauză, E.S. Rodica Radian Gordon, ambasadorul Statului Israel în România, a venit în culise să-i felicite pe tinerii realizatori.

„De unde a pornit ideea acestui spectacol?“, l-am întrebat pe regizorul Florin Vidamski. „Adolescenții de azi știu foarte puțin sau chiar nimic

despre Holocaust. Nici nu le vine a crede că asemenea atrocități au fost cu putință. Mai întâi au citit, apoi au încercat să gândească ceea ce au simțit tineri ca ei, trecuți prin infernul lagărelor de exterminare, și să exprime ceva din țipătul lor neascultat de puternicii zilei de atunci, pentru ca lumea de azi și conducătorii ei să ferească omenirea de repetarea Holocaustului“.

Fatma Mohamed lucrează cu trupa „Ecou“ din 2002. A terminat Facultatea de Teatru-Actorie din Cluj, ca și colegul ei. Are experiența a încă două Festivaluri desfășurate la Sf. Gheorghe: „Atelier“ și „Mon.infest“. Are multă încredere în talentul liceenilor din Trupa „Ecou“ și speră că unii dintre ei vor ajunge, poate, să-i fie colegi la teatrul din oraș. Directoarea Colegiului, Brândușa Roman, prezentă și ea la spectacol, trăiește emoțiile finalei alături de „copiii ei“. Crede că teatrul este un bun vehicul pentru a-i învăța pe tineri istoria Holocaustului, a-i educa în spiritul nonindiferenței în fața prejudecăților, calomniilor, discriminării. Tuturor - mult succes!

IULIA DELEANU

Pe sicriile celor căzuți în Revoluție nu a fost scrisă etnia, ci cuvântul „erou“

Extrase din intervenția doamnei deputat prof. OANA MANOLESCU, rostită cu prilejul comemorării eroilor Revoluției din decembrie '89, la ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului, din 22 decembrie 2006

„[...] Cetățenii români de altă etnie - albanezi, armeni, bulgari, cehi, croați, evrei, germani, greci, italieni, macedoneni, maghiari, polonezi, romi, ruși-lipoveni, ruteni, sârbi, slovaci, tătari, ucrainieni - au participat, de-a lungul veacurilor, la trănicia și înfrumusețarea pământului românesc, care i-a primit cu dragoste, care le-a dat un cămin cald și un zămbet frățesc.

România s-a ridicat cu ajutorul brațelor lor, a înflorit și cu ajutorul gândirii lor, a rămas puternică prin fiecare cetățean al ei, indiferent de etnie. Iar când sicriile celor căzuți în Revoluție au fost purtate și urmate de mii de oameni, în lacrima și suspinul unei țări întregi, pe aceste sicrie nu a fost scrisă etnia celor plecați spre veșnicie. A fost scris EROU. Și așa va rămâne [...].

Iar bunul Dumnezeu să lumineze și să odihnească în Cerul Său pe toți cei care au schimbat definitiv neagra noastră umilință în strălucirea uriașei noastre libertăți“.

Urmare din pag. 1

Sărbători care ne definesc

Într-o vreme când nori sumbri obturau orizontul culturii noastre, Geo Bogza venea cu propunerea ca ziua de 15 ianuarie să fie considerată drept sărbătoare de suflet a Anului Nou pentru oricine vorbește și gândește în limba lui Eminescu. Era o replică simbolică dată desconsii derării vieții spirituale de către oficialitatea tributară dogmatismului rudimentar, înglodată într-un provincialism cu jalnice tendințe discreționare și discriminatorii. Și mai înainte, susținătorii ideologiilor extremiste au încercat anexarea poetului la carul lor propagandistic. A.C. Cuza, mentor al legionarilor, scormonea în textele eminesciene argumente pentru ferocele său antisemitism. E greu, însă, a trece peste mărturiile unui cărturar evreu de prestigiu lui Moses Gaster, care a descifrat, alături de Eminescu, la aceeași masă de lucru, vechi manuscrise românești, și care contestă

orice apropiere posibilă între satira sa morală și agresivitatea propovăduitorilor rasiști. Asemenea confuzie va fi combătută și de Ad. Stern (v. *Din viața unui evreu-român*), apoi de repetatele intervenții ale lui F. Aderca, disociații critice și sublinieri în favoarea valorilor universale care asigură perenitatea creației eminesciene. Moștenirea poetului a putut fi reazem în momente de răscruce pentru destinul națiunii, cum atestă comemorarea a 25 de ani de la moarte în ajunul primului război mondial și, din nou, la 50 de ani, împliniți în 1939, puțin înaintea izbucnirii celei de-a doua conflagrații amenințătoare pentru întreaga omenire.

Capcane și viclenii au pândit și au periclitat însuși actul fondator al Unirii din 1859. Evenimentul sărbătorit, an de an, la 24 ianuarie, a marcat doar împlinirea unor străvechi speranțe. Ele s-au cerut

consolidate, apărute de vicisitudini, cristalizate în realizări pe măsura exigențelor intrării în concertul statelor suverane, cu o economie mai dezvoltată, cu standarde democratice în viața politico-socială. Întâiul Domnitor, ales în persoana lui Alexandru Ioan Cuza, a avut șansa să fie înconjurat de o mână de sfinți, ca Alecsandri, Kogălniceanu, Ghica, școliiți în Europa, onești, capabili să se ridice deasupra intereselor meschine, a coteriilor, decizi să conecteze țara, prin legi și reforme, la tendințele avansate ale epocii, încât poporul să se simtă încurajat în aspirații normale spre prosperitate. Situația de atunci, la alți parametri, desigur, se aseamănă cu ce se așteaptă de la noi, o dată cu primirea recentă în U.E. Învățământul, sănătatea, justiția, ca apărătoare a proprietății private, au rămas la ordinea zilei. Resursele de creativitate originală, într-un perimetru care i-a dat pe Eminescu, pe Enescu, pe Brâncuși, reprezintă o miză pentru certitudini. Și un drept de a întâmpina, de a parcurge sărbătorile cu mândrie.

CHIRIL ȘOIMU

Revista „MENORA“ (nr. 6)

Înainte de toate, dorim colectivului redacțional, în frunte cu președintele Comunității, Mircea Rond, să obțină fonduri pentru a realiza un format grafic al revistei la nivelul conținutului foarte interesant. Pe lângă evocarea de Hanuca și pericope, mai citim despre istoria „Maghen David“-ului, prea puțin cunoscută (din sec. VII î.e.n., în Sidon; apoi la cabalistul din sec. IV; în Sinagoga din Germania - sec. XII; pe tipărituri din sec. XVI; pecețile din Viena și Amsterdam - sec. XVII; până la Congresul Sionist de la Basel, în 1897). Urmează, apoi, o istorie veche și nouă a orașului Beer Sheva, calendar, cărți noi, umor etc. Urâm succes realizatorilor și felicitări! (B.M.M.)

„Sharon – ne lipsești“

Sub acest titlu, cotidianul israelian „Haaretz“ a evocat personalitatea fostului premier, la un an de la tragedia care a dus la dispariția lui de pe scena politică. Redăm, în continuare, extrase din acest articol.

„Când s-a îmbolnăvit... Sharon se afla în culmea popularității și puterii sale ca prim-ministru, dar, mai ales, în culmea maturității sale ca lider... A dispărut luptătorul nestăpânit care pornea la bătălie, politicianul care smulgea microfonul la adunări politice și, mai ales, colonistul fără frică și mascota dreptei din cadrul mișcării pentru Marele Israel.

Dezangajarea a fost pusă în aplicare sub cuvântul de ordine: «cu sensibilitate și determinare...», dar esențială a fost determinarea... Colonii știu adevărul și au fost foarte precauți în a nu întinde prea tare coarda. Știau că, până la urmă, Sharon îi va scoate din căminele lor și din colonii, cu forța. Deoarece astfel acționează un conducător. Din păcate, deocamdată nu a apărut nici o clonă a lui Sharon, care să aibă aceeași stofă ca el.

Întrebarea care se pune frecvent este - dacă Sharon nu ar fi ajuns în comă, ar fi continuat dezangajarea unilaterală? Răspunsul este nu. După retragerea din Gaza, el a declarat explicit că următoarea etapă se va realiza pe baza unei înțelegeri, respectiv ca rezultat al negocierilor... în spiritul planului Bush. Potrivit acestui document, negocierile vor fi precedate de renunțarea la terorism. Sharon „nu a vândut“ pământul Israelului, așa cum pretind oponenții lui... ci a plasat mingea pe terenul palestinienilor și a creat un precedent... Liderul și omul de stat Sharon era mult mai calculat și mai precaut decât soldatul și politicianul Sharon. Lui nu i-ar fi scăpat, ca lui Olmert, acele vorbe despre capacitatea nucleară a Israelului care au ridicat întreaga lume împotriva noastră. Nu ar fi vorbit despre militarii răpiți de parcă ar fi morți, subminând justificarea noastră pentru războiul din Liban [...].

Dacă Ariel Sharon ar fi fost astăzi cu noi..., poate că nu s-ar fi lansat nici acest al doilea război din Liban. Oricum, ar fi fost ales un alt moment și nu s-ar fi desfășurat așa cum s-a desfășurat. Sharon ar fi analizat fiecare detaliu al manevrelor militare, ar fi ales poate numai războiul aerian sau ar fi amânat acțiunile de răspuns până când Israelul ar fi fost pe deplin pregătit și ar fi încheiat socotelile o dată pentru totdeauna, lichidându-l pe Nasrallah... Dacă el era aici, nu s-ar fi desfășurat niciodată o operație terestră atât de nereușită. Dacă Sharon s-ar trezi acum și ar vedea ce a mai rămas din forța noastră de descurajare, ar cere să fie din nou adormit [...].

Dacă ne-am pune vreodată întrebarea: istoria creează liderul sau liderul - istoria, fenomenul Sharon ne oferă răspunsul. Metamorfoza personalității și gândirii lui Sharon a schimbat istoria. Nici un alt lider israelian nu ar fi avut curajul să evacueze așezările și coloniștii din Gaza. A fost omul care a trezit această țară din visurile și falsele ei iluzii și a deschis calea pentru crearea unui stat palestinian. Acum, restul depinde de ei“.

YOEL MARCUS

Israelul deplânge moartea „primarului primarilor“

TEDDY KOLLEK - care, timp de 28 de ani, a decis soarta Ierusalimului - a murit la 95 de ani

Locuitorii Ierusalimului, dar nu numai ei, ci toți israelienii, precum și numeroase personalități din străinătate au deplâns dispariția, la 95 de ani, a lui Teddy Kollek, timp de 28 de ani primar al Ierusalimului, supranumit „primarului primarilor“. Dotat cu o energie deosebită și cu o pasiune nemărginită față de orașul pe care l-a condus, el este creatorul Ierusalimului modern, al locului unde trăiesc împreună, în armonie, cetățenii arabi și evrei.

Considerat unul dintre ultimii „părinți fondatori“ ai statului evreu, Kollek a dus o viață tumultuoasă, dedicată cauzei israeliene. Născut în 1911, în orașul Nagyvácszony (Ungaria), familia lui s-a mutat apoi la Viena. Aici, sub influența tatălui său, un sionist activ (i-a dat numele de Theodor, după Theodor Herzl), s-a implicat în mișcarea sionistă de tineret. În 1935, emigrează în Palestina aflată sub mandat britanic. În timpul războiului de independență din 1947-1948, Kollek a ajutat la achiziționarea de arme și muniții pentru armata israeliană în curs de formare. Imediat după izbucnirea celui de-al doilea război mondial, s-a întâlnit cu Adolf Eichmann, pe care a reușit să-l convingă să permită unui număr de 3.000 de tineri evrei să meargă în Anglia. A devenit un apropiat al lui David Ben Gurion și a fost șeful lui de Cabinet în perioada primului mandat de premier al acestuia. În 1965, Ben Gurion îi cere să candideze pentru funcția de primar al Ierusalimului. Deși la început l-a refuzat, fiind convins că va pierde, spre marea lui surprindere, câștigă. A

deținut acest post timp de 28 de ani, fiind învins, în 1993, la 82 de ani, de un contracandidat din Partidul Likud, care se numea Ehud Olmert.

La doi ani după ce a fost ales pentru prima dată, Kollek devine primarul marelui Ierusalim, partea lui de est fiind recucerită în timpul războiului din 1967. În acțiunile sale a fost condus de ideea, pe care o repeta frecvent, că locuitorii Ierusalimului de diferite convingeri, culturi și aspirații trebuie să găsească o cale pașnică de a conviețui, fără vreo linie despărțitoare.

A avut planuri ambițioase, la care nu a renunțat nici când a întâmpinat o opoziție dură. Având relații excelente cu evreii din Diaspora, mai ales cu cei din S.U.A. (pe care de altfel îi critica din cauza neimplicării lor în problemele israeliene), el a reușit să strângă fonduri pentru a-și realiza

obiective. Lui i se datorează construirea cartierului evreiesc de lângă Ierusalimul de Est (un mijloc de asigurare față de eventualele noi încercări de divizare a orașului), a clădirii Knesset-ului, a Muzeului Israel, a Teatrului din Ierusalim, refacerea Spitalului Hadassa, construirea unor stadioane, a numeroase parcuri. A susținut proiecte de cercetări arheologice și a contribuit la reconstrucția cartierului evreiesc din Orașul Vechi. Deși nu-i agreea pe ultrareligioși, i-a sprijinit în construirea pentru aceștia a unui cartier departe de principalele șosele, ca să nu fie tulburată de circulația autovehiculelor de Șabat. A dorit și a făcut eforturi pentru relansarea procesului de pace între israelieni și arabi.

Moartea celui care este considerat creatorul Ierusalimului modern este o mare pierdere pentru poporul evreu, la înmormântarea lui, mii de oameni aducându-i un ultim omagiu.

EVA GALAMBOS